

„Neopust' ma, keď mi sily ochabnú“ (Ž 71,9)

Katechéza o starobe (12): Pri generálnej audiencii v stredu 1. júna zdôraznil pápež František v katechéze o hodnote staroby, že krehkosť seniorov nie je niečím, čo treba v spoločnosti ukryť, ale naopak máme sa nechať nakaziť ich dôverou voči Bohu pri uvedomovaní si vlastnej slabosti.

12.01.2023

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Krásna modlitba starca zo 71. žalmu, ktorú sme si práve vypočuli, nás povzbudzuje, aby sme rozjímali o silnom napätí prítomnom v stave staroby, keď je spomienka na prekonané námahy a prijaté požehnania vystavená skúške viery a nádeje.

Skúškou je už samotná slabosť, ktorá sprevádza prežívanie krehkosti a zraniteľnosti pokročilého veku. A žalmista – starý človek, ktorý sa obracia na Pána – výslovne spomína skutočnosť, že tento proces vystavuje opusteniu, podvodu, zneužitiu a arogancii, ktoré sa niekedy vyvršujú na starom človeku. Je to istá forma podlosti, na ktorú sa špecializujeme v tejto našej spoločnosti. Je to pravda! V tejto skartovacej spoločnosti, v tejto kultúre vyradovania, sú starší ľudia odsúvaní na vedľajšiu koľaj a trpia spomenutými vecami. Nie je málo

tých, ktorí využívajú vysoký vek človeka, aby ho podviedli a zastrášovali ho tisíckami spôsobov.

Často čítame v novinách alebo počúvame správy o starších ľuďoch, ktorí sú bezohľadne podvedení s cieľom zmocniť sa ich úspor, alebo ktorí sú ponechaní bez ochrany či opustení bez starostlivosti, alebo ktorí sú urážaní formami pohrdania a zastrášovaní, aby sa vzdali svojich práv. Aj v rodinách – a to je vážne – sa dejú takéto krutosti. Starší ľudia sú skartovaní, opustení v domovoch dôchodcov, bez toho, aby ich deti navštívili, alebo ak ich aj navštevujú, tak len zopárkrát do roka. Starý človek doslova odsunutý do kúta existencie. A toto sa deje: deje sa to dnes, deje sa to v rodinách, deje sa to neustále. Musíme sa nad tým zamyslieť.

Celá spoločnosť sa musí urýchlene ujať svojich starých ľudí – sú

pokladom! –, stále početnejších a často aj opustenejších. Keď počúvame o starších ľuďoch, ktorí sú zbavení svojej autonómie, svojej istoty, ba aj svojho príbytku, chápeme, že ambivalentný vzťah dnešnej spoločnosti k starším ľuďom nie je problémom príležitostných kríz, ale znakom tej kultúry skartovania, ktorá zamoruje svet, v ktorom žijeme. Starec v žalme zveruje Bohu svojou sklúčenosťou: „Moji nepriatelia hovoria o mne a tí, čo číhajú na môj život, radia sa spoločne a vravia: „Boh ho opustil. Prenasledujte ho a chyťte ho, veď ho nemá kto zachrániť““ (Ž 10-11).

Dôsledky sú fatálne. Staroba nielenže stráca svoju dôstojnosť, ale dokonca sa pochybuje, či si zaslúži, aby ďalej pokračovala. Tak sme všetci v pokušení ukrývať našu zraniteľnosť, tajiť našu chorobu, náš vek a starobu, pretože sa obávame, že sú predsieňou našej straty dôstojnosti.

Položme si otázku: je ľudské vyvolávať tento pocit? Ako je možné, že moderná civilizácia, taká vyspelá a výkonná, sa tak ťažko vyrovnáva s chorobami a starobou, skrýva chorobu, skrýva starobu? A ako je možné, že politika, ktorá sa tak angažuje v určovaní hraníc dôstojného prežitia, je zároveň necitlivá k dôstojnosti láskyplného spolužitia so starými a chorými ľuďmi?

Starec zo žalmu, ktorý sme počuli, tento starec, ktorý svoju starobu považuje za porážku, znovu objavuje *dôveru v Pána*. Cíti potrebu, aby mu niekto pomohol. A obracia sa na Boha. Sv. Augustín v komentári k tomuto žalmu nabáda starého človeka: „Neboj sa, že budeš opustený v tvojej starobe. [...] Prečo sa bojíš, že ťa [Pán] opustí, že ťa zavrhne v čase staroby, keď ti dôjdu sily? Vskutku, práve vtedy bude v

tebe jeho sila, keď tá tvoja ochabne“
(PL 36, 881-882).

A starec žalmista prosí: „Vyslobod' ma a zachráň, nakloň ku mne svoj sluch a pomôž mi. Buď mi ochrannou skalou a opevneným hradom na moju záchranu; veď ty si moja opora a moje útočisko“ (vv. 2-3). Táto prosba dosvedčuje Božiu vernosť a apeluje na jeho schopnosť otriast' svedomím pokriveným necitlivosťou voči životnému oblúku smrteľníka, ktorý treba chrániť v jeho celistvosti. Opäť sa modlí takto: „Nevzdáľuj sa, Bože, odo mňa; Bože môj, ponáhľaj sa mi na pomoc. Nech sa zahanbia a zhynú moji protivníci, hanba a potupa nech pokryje tých, čo mi zlo chystajú“ (v. 12-13).

Naozaj, hanba by mala padnúť na tých, ktorí ťažia zo slabostí choroby a staroby. Modlitba obnovuje v srdci starého človeka príslub Božej vernosti a požehnania. *Starší človek*

znovu objavuje modlitbu a vydáva svedectvo o jej sile. Ježiš v evanjeliách nikdy neodmieta prosbu toho, kto je odkázaný na pomoc. Starší ľudia, vďaka svojej slabosti, môžu naučiť ľudí v inom veku, že všetci sa potrebujeme odovzdať Pánovi a prosiť ho o pomoc. V tomto zmysle sa musíme všetci poučiť zo staroby: áno, je tu dar spočívajúci v starobe, chápanej ako odovzdanie sa do starostlivosti iných, počínajúc samotným Bohom.

Je tu teda určitá „*náuka krehkosti*“, krehkosti nemáme skrývať. Sú skutočné, sú realitou a je tu ponaučenie z krehkosti, ktoré je nám staroba schopná vierohodne pripomínať v celej dĺžke ľudského života. Neskrývajme starobu, neskrývajme krehkosti staroby. Toto je ponaučenie pre nás všetkých. Táto náuka otvára rozhodujúci horizont pre reformu samotnej našej civilizácie. Pre reformu, ktorá je už

nevyhnutná v prospech spolužitia všetkých. Vysúvanie starých ľudí na okraj, či už myslené alebo aj praktické, je skazou pre všetky etapy života, nielen pre obdobie staroby.

Každý z nás môže dnes myslieť na starších ľudí v rodine: aký mám k nim vzťah, pamätám na nich, navštevujem ich? Snažím sa, aby im nič nechýbalo? Rešpektujem ich? Tých seniorov, ktorí sú v mojej rodine – matka, otec, starý otec, babička, strýko, teta, priatelia – vymazal som ich zo svojho života? Alebo si k nim idem po múdrosť – múdrosť života? Pamätaj, že aj ty budeš starček alebo starenka.

Staroba príde na každého. A tak, ako by si chcel, aby s tebou zaobchádzali v starobe, tak zaobchádzaj dnes so staršími ľuďmi. Oni sú pamäťou rodiny, pamäťou ľudstva, pamäťou krajiny. Chráňme si seniorov, ktorí sú múdrosťou. Nech Pán udelí seniorom, ktorí sú súčasťou Cirkvi,

veľkorysosť tohto vyprošovania a tohto podnecovania. Nech nás táto ich dôvera v Pána nakazí. A to pre dobro všetkých: ich aj nás i našich detí.

*(Preklad: Slovenská redakcia VR -
Vatican News)*

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/neopust-
ma-ked-mi-sily-ochabnu-z-71-9/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/neopust-
ma-ked-mi-sily-ochabnu-z-71-9/)
(07.08.2025)